

Nr 188.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1918 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till sjökarteverket och till utförande av sjömätningar m. m. (1:a avd.)

Uti årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under punkt 79 av femte huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till sjökarteverket och till utförande av sjömätningar, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, i det till sjökarteverket uppförda ordinarie anslaget, nu 101,800 kronor, måtte beräknas en förhöjning av 24,000 kronor och detta anslag i dess helhet sålunda beräknas till 125,800 kronor.

Uti punkt 80 av statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att i avvaktan på sistnämnda, sålunda förebådade proposition till utförande av sjömätningar bland de extra reservationsanslagen å femte huvudtiteln för år 1919 beräkna ett belopp av 158,200 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti en till riksdagen avlåten, den 16 april 1918 dagtecknad proposition (nr 340), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärens ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna följande avlöningsstat för den civila personalen vid sjökarteverket, att gälla från och med år 1919:

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
I. Bestämt anslag.					
1 förste aktuarie	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 aktuarie	2,600	1,600	300	4,500	
1 kartograf.....	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 manlig ritare eller gravör...	1,700	1,000	300	3,000	
11 manliga ritare eller gravörer	18,700	11,000	3,300	33,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter 10 år med ytterligare 400 kronor och efter 15 år med än ytterligare 400 kronor.
1 redogörare	1,700	1,000	300	3,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 dito	900	550	150	1,600	
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
Till arvode åt den, som förordnas att leda och övervaka rit- och gravyrarbetena	—	—	—	600	
Till arvoden åt extra personal, gratifikationer åt ritar- och gravörelever samt vikariatsersättningar	—	—	—	12,800	
Säger	—	—	—	72,300	
II. Förslagsanslag.					
Till ålderstillägg	—	—	—	5,000	
Summa	—	—	—	77,300	

Anm. 1. Den för förste aktuarien upptagna avlöningen utgår endast under förutsättning, att befattningshavaren icke är militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat, i vilket fall han endast äger uppbära arvode till belopp, som kan varda medgivet, allt eftersom han är militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat.

Anm. 2. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

dels förklara, att för åtnjutande av de i staten upptagna avlöningsförmåner skola gälla de för dylika förmåner å den nuvarande staten stadgade villkor och bestämmelser med de i statsrådsprotokollet tillstyrkta ändringar och tillägg;

dels förklara, att den, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning å sjökartverkets avlöningsstat, skall vara pliktig att underkasta sig de för avlöningsförmånernas åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, samt att den innehavare av ordinarie befattning vid sjökartverket, vilken icke före den 1 december 1918 anmäler, att han vill övergå till ny stat och underkasta sig de för avlöningsförmåner enligt densamma stadgade villkor och bestämmelser, och vilken ej heller kan lagligen därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de enligt dittills gällande stat honom tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels i riksstaten för år 1919 höja det ordinarie anslaget till sjökartverket, nu 101,800 kronor, med 24,500 kronor till 126,300 kronor;

dels ock till utförande av sjömätningar på extra stat för år 1919 bevilja ett reservationsanslag av 173,200 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Enligt gällande instruktion för sjökartverket den 22 november 1912 bestå verkets huvudsakligaste uppgifter dels i utförandet av *sjömätningsarbeten* inom kust- och insjöområden, dels ock i att bearbeta det vid mätningarna insamlade materialet samt att utgiva för sjöfartens och försvarsväsendets behov erforderliga sjökort och seglingsbeskrivningar m. m., vilka sist uppräknade arbeten kunna sammanfattas under benämningen *byråarbeten*.

Vid sjökartverket tjänstgör både militär och civil personal.

Till chef förordnar Kungl. Maj:t en officer vid flottan av regements-officers grad.

Den militära personalen utgöres av, förutom chefen, till tjänstgöring vid kartverket beordrade officerare och underofficerare vid flottan eller i dess reserv. Av officerarna, vilkas antal icke må annat än undantagsvis och för kortare tid understiga fyra, bör, såvitt ske kan, en vara av regementsofficers grad. Dessutom beordras årligen till kartverket den militära personal, som erfordras i och för kartverkets mätningsexpeditioner.

Enligt den för den civila personalen av 1912 års riksdag godkända staten består denna personal av en aktuarie, elva manliga ritare eller gravörer, två kvinnliga biträden samt en vaktmästare. Därjämte tjänstgöra vid kartverket för sin utbildning och på prov aktuarieaspiranter samt rit- och gravörelever, varförutom i mån av behov övrig civil extra personal anställs.

Det för år 1918 för bestridande av sjökarteverkets årsutgifter tillgängliga beloppet uppgår till sammanlagt 266,000 kronor. Denna summa härleder sig från följande inkomstposter:

Ordinarie anslag:

bestämt anslag	kronor 47,800:—	
förslagsanslag	» 5,000:—	
reservationsanslag	» 49,000:—	kronor 101,800:—

Extra anslag:

till utförande av sjömätningar		kronor 108,200:—
		kronor 210,000:—
bidrag från handels- och sjöfartsfonden	» 21,000:—	
beräknad behållning av sjökortsförsäljningen år 1917 ..	» 35,000:—	
		Summa kronor 266,000:—

Av sagda belopp, 266,000 kronor, äro det bestämda anslaget, 47,800 kronor, och förslagsanslaget, 5,000 kronor, eller tillhopa 52,800 kronor, avsedda till avlöningar m. m. till verkets civila personal enligt ovan nämnda av 1912 års riksdag för samma personal godkända stat.

Återstoden, 213,200 kronor, i vilken summa ingår det ordinarie reservationsanslaget å 49,000 kronor, är beräknad för sjökarteverkets allmänna utgifter enligt nedanstående fördelning:

Sjömätningsexpeditioner och resekostnader	125,000:—	
Rustning och underhåll av fartyg, båtar och annan mätningmateriel	50,000:—	175,000:—
		Transport 175,000:—

	Transport	175,000: —	
Komplettering av båtmaterial och mätninginstrument		14,500: —	
Tryckningskostnader, inbegripet tryckningsmaterialier		16,700: —	
Underhåll av kartverkets fastighet samt anskaffning och underhåll av byråinventarier	3,000: —		19,700: —
Skrivmaterialier och expenser			4,000: —
	Summa kronor	213,200: —	

Till den militära personalen vid sjökarteverket utbetalas avlöning från anslag till flottan under femte huvudtiteln. Kostnaderna härför ingå således ej i sjökarteverkets stat.

Förevarande proposition avser i första hand en omorganisation av sjökarteverkets civila personal. För nämnda personal är såsom ovan nämnts stat fastställd enligt beslut av 1912 års riksdag. Redan i skrivelse den 24 oktober 1913 framhöll emellertid chefen för sjökarteverket, att en förstärkning av samma personal vore erforderlig. Behovet av en dylik förstärkning har sedermera blivit alltmer kännbart genom de ökade svårigheterna från flottans sida att till mera stadigvarande tjänst vid sjökarteverket kunna avstå erforderlig militär arbetskraft. Härtill kommer, enligt departementschefens mening, att det med hänsyn icke minst till sjökarteverkets alltmer omfattande göromål måste anses oundgängligen nödvändigt att för behörigt fullgörande av sjökarteverkets ur såväl försvarsväsendets som sjöfartens synpunkt betydelsefulla arbete verket äger tillgång till ytterligare fast anställda samt för sitt värv fackligt utbildade och i övrigt väl kvalificerade tjänstemän, vilka helt kunna ägna sin arbetskraft åt sjökarteväsendet.

Omfattningen av den föreslagna omorganisationen av verkets civila personal framgår av nedanstående tabell, vilken innefattar den nuvarande staten för samma personal samt därjämte med kursiv stil de föreslagna nya befattningarna och begynnelseavlöningarna.

	Lön. Kronor.	Tjänstgö- ringspen- ningar. Kronor.	Orts- tillägg. Kronor.	Summa. Kronor.	
I. Bestämt anslag.					
1 förste aktuarie	3,600	1,800	400	5,800	
1 aktuarie	{ 2,200 (2,600)	{ 1,500 (1,600)	300	{ 4,000 (4,500)	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 kartograf	2,200	1,500	300	4,000	
1 manlig ritare eller gravör...	{ 1,300 (1,700)	{ 800 (1,000)	300	{ 2,400 (3,000)	
10 manliga ritare eller gravörer (11)	{ 13,000 (18,700)	{ 8,000 (11,000)	3,000 (3,300)	{ 24,000 (33,000)	Härtill kunna komma fyra ålderstillägg, vart och ett å 400 kronor, efter respektive 5, 10, 15 och 20 år. Av varje ålderstillägg utgöra 300 kronor lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
1 redogörare	1,700	1,000	300	3,000	
1 kvinnligt biträde (av andra graden)	900	550	150	1,600	
1 kvinnligt biträde (av andra graden)	900	550	150	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 kvinnligt biträde (av första graden)	700	350	150	1,200	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
Till arvode åt den, som förordnas att leda och övervaka rit- och gravyrarbetena	—	—	—	600	
Till arvoden åt extra personal, gratifikationer åt ritare och gravörelever samt vikariatsersättningar	—	—	—	12,800	
Säger	—	—	—	47,800 (72,300)	
II. Förslagsanslag.					
Till ålderstillägg	—	—	—	5,000	
Summa	—	—	—	52,800 (77,300)	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Till bestridande av kostnaderna för den sålunda föreslagna löne-regleringen skulle erfordras en höjning av det för sjökarteverket i riksstaten upptagna ordinarie bestämda anslaget, nu 47,800 kronor, med 24,500 kronor till 72,300 kronor. Det ordinarie förslagsanslaget å 5,000 kronor, avsett till ålderstillägg åt den civila personalen, skulle däremot bibehållas vid oförändrat belopp.

Jämväl beträffande sjökarteverkets allmänna utgifter har en stegring i medelsbehovet för år 1919 ansetts vara att motse. Posten till sjömättnings- och resekostnader, vilken för år 1918 upptagits till 125,000 kronor, borde, enligt departementschefens mening, på grund av den alljämt fortgående allmänna fördyringen, bland annat på bränsle för sjömättningsfartygens drift, beräknas till 150,000 kronor, och i fråga om posten rustning och underhåll av fartyg, båtar och annan mättningsmateriel, nu 50,000 kronor, vore av liknande skäl en höjning med 25,000 kronor erforderlig.

Till ovannämnda båda förhöjningar å tillhopa 50,000 kronor skulle därjämte komma en utgiftsökning å 10,000 kronor på grund av inträffade starka prisstegringar å ved och tryckutensilier m. m. samt ytterligare 5,000 kronor till mötande av ökade utgifter för bestridande av de beslutade höjningarna i dagtraktamenten enligt resereglementet.

Sammanlagda kostnaderna för sjökarteverkets allmänna utgifter, vilka kostnader för innevarande år beräknats till 213,200 kronor, borde alltså, enligt departementschefens mening, för år 1919 upptagas till $(213,200 + 25,000 + 25,000 + 10,000 + 5,000 =)$ 278,200 kronor.

Till mötande av dessa utgifter, sammanlagt 278,200 kronor, kan beräknas finnas att tillgå, förutom det ordinarie reservationsanslaget å 49,000 kronor, inkomsten under år 1918 å försålda sjökort m. m. 35,000 kronor samt anslag från handels- och sjöfartsfonden 21,000 kronor. Återstående erforderliga medelsbelopp $(278,200 - 49,000 - 35,000 - 21,000 =)$ 173,200 kronor skulle beredas genom extra anslag.

Utskottet, som i likhet med departementschefen funnit den föreslagna omorganisationen av den civila personalen vid sjökarteverket vara av behovet påkallad, har icke funnit anledning till erinran mot nu framlagda plan till sådan omorganisation eller mot de i detta hänseende åskade anslagsbeloppen.

Beträffande de föreslagna avlöningsvillkoren har utskottet icke funnit anledning till erinran mot desamma. Det nu gällande stadgandet angående rätt för Kungl. Maj:t att i vissa fall pröva, om och i vad

mån befattningshavare för åtnjutande av avlöningsförhöjning äger räkna sig till godo föregående tjänstgöring vid sjökarteverket, i vilket stadgande nu ingen förändring av Kungl. Maj:ts ifrågasatts, har utskottet dock ansett icke böra intagas i blivande avlöningsbestämmelser. Detta stadgande infördes i samband med av 1912 års riksdag fastställd ny stat för den civila personalen vid sjökarteverket och bör enligt utskottets mening icke äga tillämpning i fråga om de befattningar, som nu äro avsedda att uppföras å stat. Frågan om rätt för första innehavare av nämnda befattningar att för ålderstillägg få tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring synes i varje särskilt fall böra underställas riksdagens prövning.

Jämväl i fråga om de föreslagna höjningarna av anslagen till sjökarteverkets allmänna utgifter har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag.

Anslagen för år 1919 till sjökarteverket skulle alltså utgå på följande sätt:

Ordinarie anslag:

bestämt anslag	72,300: —	
förslagsanslag	5,000: —	
reservationsanslag	49,000: —	kronor 126,300: —

Extra anslag:

till utförande av sjömätningar	kronor 173,200: —
	<u>Summa kronor 299,500: —</u>

Av detta belopp, 299,500 kronor, äro det bestämda anslaget, 72,300 kronor, och förslagsanslaget, 5,000 kronor, eller tillhopa 77,300 kronor avsedda till avlöningar m. m. till sjökarteverkets civila personal och återstoden, eller 222,200 kronor, till verkets allmänna utgifter.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

- att riksdagen må,
 1) godkänna följande avlöningsstat för den civila personalen vid sjökarteverket, att gälla från och med år 1919:

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
I. Bestämt anslag.					
1 förste aktuarie	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 aktuarie	2,600	1,600	300	4,500	
1 kartograf	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 manlig ritare eller gravör ..	1,700	1,000	300	3,000	
11 manliga ritare eller gravörer	18,700	11,000	3,300	33,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter 10 år med ytterligare 400 kronor och efter 15 år med än ytterligare 400 kronor.
1 redogörare	1,700	1,000	300	3,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 dito	900	550	150	1,600	
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
Till arvode åt den, som förordnas att leda och övervaka rit- och gravyarbetena	—	—	—	600	
Till arvoden åt extra personal, gratifikationer åt ritare och gravörelever samt vikariatsersättningar	—	—	—	12,800	
Säger	—	—	—	72,300	
II. Förslagsanslag.					
Till ålderstillägg	—	—	—	5,000	
Summa	—	—	—	77,300	

Anm 1. Den för förste aktuarien upptagna avlöningen utgår endast under förutsättning, att befattningshavaren icke är militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat, i vilket fall han endast äger uppbära arvode till belopp, som kan varda medgivet, allt eftersom han är militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat.

Anm. 2. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 6 saml. 86 häft. (Nr 188—189.)

2) förklara, att för åtnjutande av de i staten upptagna avlöningsförmåner skola, med iakttagande av vad ovan anförts, gälla de för dylika förmåner å den nuvarande staten stadgade villkor och bestämmelser med de i statsrådsprotokollet tillstyrkta ändringar och tillägg;

3) förklara, att den, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning å sjökarteverkets avlöningsstat, skall vara pliktig att underkasta sig de för avlöningsförmånernas åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, samt att den innehavare av ordinarie befattning vid sjökarteverket, vilken icke före den 1 december 1918 anmäler, att han vill övergå till ny stat och underkasta sig de för avlöningsförmåner enligt densamma stadgade villkor och bestämmelser, och vilken ej heller kan lagligen därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de enligt dittills gällande stat honom tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

4) i riksstaten för år 1919 höja det ordinarie anslaget till sjökarteverket, nu 101,800 kronor, med 24,500 kronor till 126,300 kronor samt

5) till utförande av sjömätningar på extra stat för år 1919 bevilja ett reservationsanslag av 173,200 kronor.

Stockholm den 31 maj 1918.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
 från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzélius, O. M. Strömberg, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, O. Bergqvist, C. G. Ekman, H. G. W. Wrangel, A. C. Lindblad, J. L. Widell, A. Pers, greve N. F. Posse och J. Pålsson samt
 från andra kammaren: herrar J. B. Eriksson i Grängesberg, H. Andersson i Skivarv, J. Olofsson i Digernäs, N. A. Nilsson i Kabbarp, A. Anderson i Råstock, C. Persson i Stallerhult, J. Jönsson i Revinge, O. H:son Waldén, G. Odqvist, S. Bengtsson i Norup, J. A. Ingvarson och C. R. Jansson i Falun.